

2016

LOGIC & PHILOSOPHY

Full Marks : 100

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

1. Answer the following questions :

1×12=12

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the ideal of logic ?

তৰ্কবিজ্ঞানৰ আদৰ্শ কি ?

(b) Find out the correct answer :

Logic is a positive science/normative science.

শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা :

তৰ্কবিজ্ঞান বস্তুনিষ্ঠ বিজ্ঞান / আদৰ্শনিষ্ঠ বিজ্ঞান।

(c) How many kinds of propositions are there according to modern classification of proposition ?

বচনৰ আধুনিক শ্ৰেণীবিভাজন অনুসৰি বচন কেইপ্ৰকাৰৰ ?

(d) The copula of a proposition is a term — Is it true ?

বচনৰ সংযোজকটো এটা পদ — এইটো শুদ্ধনে ?

Contd.

- (e) What is the name of the subject of the conclusion of a syllogism ?
ন্যায়ৰ সিদ্ধান্তৰ উদ্দেশ্য পদটোৰ নাম কি ?
- (f) Fill in the blank :
FERIO is a valid mood of _____ figure.
খালী ঠাই পূৰণ কৰা :
FERIO _____ সংস্থানৰ এটা বৈধ মূৰ্তি।
- (g) Find out the correct answer :
Immediate inference has *one/two/three* premises.
শুদ্ধ উদ্ভৱটো বাচি উলিওৱা :
অমাধ্যম অনুমানৰ আধাৰবচন *এটা/দুটা/তিনিটা*।
- (h) If p is true and q is false, what will be the value of $p \supset q$?
যদি p সত্য আৰু q অসত্য হয়, তেনেহলে $p \supset q$ ৰ সত্যমূল্য কি হ'ব ?
- (i) Innate ideas are a priori — Is it true ?
অন্তর্জাত ধাৰণাসমূহ অভিজ্ঞতাপূৰ্ব — এইটো শুদ্ধনে ?
- (j) Name the theory of the origin of knowledge with which the statement 'Esse est percipi' is connected.
'অস্তিত্ব প্রত্যক্ষনির্ভৰ' — এই বিবৃতিটোৰ সৈতে সম্বন্ধিত জ্ঞানৰ উৎপত্তি সম্পর্কীয় তত্ত্বটোৰ নাম লিখা।
- (k) How many *pramānas* are accepted in Indian Philosophy ?
ভাৰতীয় দৰ্শনত কেইটা প্ৰমাণ স্বীকাৰ কৰা হয় ?
- (l) How many non-vedic systems are there in Indian Philosophy ?
ভাৰতীয় দৰ্শনত অ-বৈদিক সম্প্ৰদায় কেইটা আছে ?

2. Give *two* examples of normative science. 2

আদৰ্শনিষ্ঠ বিজ্ঞানৰ দুটা উদাহৰণ দিয়া।

3. Define : 2
Subject term.

সংজ্ঞা দিয়া :

উদ্দেশ্য পদ।

4. Which term is distributed in a universal proposition? 2
সাৰ্বিক বচনত কোনটো পদ ব্যাপ্ত ?
5. Give example — 2
Class-membership proposition.
উদাহৰণ দিয়া —
শ্ৰেণী-সদস্যতা বচন।
6. Reduce **any one** of the following sentences into proper logical proposition and state the distributed term in the proposition. 2×2=4
তলত দিয়া বাক্যসমূহৰ যিকোনো এটাক তৰ্কবিজ্ঞানসন্মত বচনলৈ ৰূপান্তৰ কৰা আৰু বচনটোৰ ব্যাপ্ত পদ উল্লেখ কৰা।
(a) Each man is mortal.
প্রত্যেক মানুহ মৰণশীল।
(b) Only the graduates are eligible for the post.
কেৱল স্নাতকসকলেই এই পদৰ বাবে যোগ্য।
7. How many valid moods are there in the second figure of a syllogism? 2
ন্যায়ৰ দ্বিতীয় সংস্থানত বৈধ মূৰ্তি কেইটা আছে ?
8. Define middle term with suitable example. 2
উপযুক্ত উদাহৰণৰ সহায়ত হেতুপদৰ সংজ্ঞা দিয়া।
9. What do you mean by figure of a syllogism? 2
ন্যায়ৰ সংস্থান বুলিলে কি বুজা ?
10. How many terms are there in a syllogism? 2
এটা ন্যায়ত কেইটা পদ থাকে ?
11. Mention **any one** characteristic of Indian Philosophy. 2
ভাৰতীয় দৰ্শনৰ যিকোনো এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

12. Name *any two* Vedic systems of Indian philosophy. 2

ভাৰতীয় দৰ্শনৰ যিকোনো দুটা বৈদিক সম্প্ৰদায়ৰ নাম লিখা।

13. What is proposition according to Aristotle? What are the different parts of proposition? 1+3=4

এৰিষ্টটলৰ মতে বচন কি? বচনৰ বিভিন্ন অংশসমূহ কি কি? ব্যাখ্যা কৰা।

Or/অথবা

Distinguish between the following:
Sentence and proposition. 4

পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা:

বাক্য আৰু বচন।

14. Mention various forms of compound proposition with suitable examples. 4

উপযুক্ত উদাহৰণেৰে সৈতে যৌগিক বচনৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহৰ নাম উল্লেখ কৰা।

15. Define syllogism. State *three* general rules of categorical syllogism. 1+3=4

ন্যায়ৰ সংজ্ঞা দিয়া। নিৰপেক্ষ ন্যায়ৰ তিনিটা সাধাৰণ নিয়ম উল্লেখ কৰা।

Or/অথবা

Test the validity of **any one** of the following arguments. 4

তলত দিয়া যুক্তিবোৰৰ যিকোনো এটাৰ বৈধতা নিৰ্ণয় কৰা।

(a) My arm touches the table. The table touches the floor. Therefore, my arm touches the floor.

মোৰ হাতখনে মেজখন স্পৰ্শ কৰিছে। মেজখনে মজিয়া স্পৰ্শ কৰিছে। গতিকে, মোৰ হাতখনে মজিয়া স্পৰ্শ কৰিছে।

(b) All Assamese are intelligent. All Marathis are intelligent. Therefore, all Marathis are Assamese.

সকলো অসমীয়া বুদ্ধিয়ক। সকলো মাৰাঠী বুদ্ধিয়ক। গতিকে, সকলো মাৰাঠী অসমীয়া।

16. Construct truth table for **any one** of the following statements and find out whether it is tautologous, contradictory or contingent. 4

তলত দিয়া বিবৃতিসমূহৰ যিকোনো এটাৰ সত্য তালিকা গঠন কৰা আৰু বিবৃতিটো স্বতঃসত্য, স্বতঃমিথ্যা অথবা অনিৰ্দিষ্টমানবিশিষ্ট সেইটো বাচি উলিওৱা।

(a) $\sim p \supset q$

(b) $p \vee (q \vee \sim q)$

(c) $(p \cdot q) \supset (q \cdot p)$

(d) $(p \supset q) \cdot (p \cdot \sim q)$

Or/অথবা

Write short note on **any one** of the following: 4

তলত দিয়াবোৰৰ যিকোনো এটাৰ বিষয়ে চমুটোকা লিখা :

(a) Variable

চল বা পৰিবৰ্ত্য

(b) Logical constant

তকীয় ধ্ৰুবক

17. Symbolise **any two** of the following: 2×2=4

তলৰ বচনসমূহৰ যিকোনো দুটাক প্ৰতীকাত্মক ৰূপত প্ৰকাশ কৰা :

(a) It is false that grasses are not green.

এইটো মিছ যে ঘাঁহবোৰ সেউজীয়া নহয়।

(b) Alakesh is good and Sauravi is intelligent.

অলকেশ ভাল আৰু সৌৰভী বুদ্ধিমতী।

(c) If it rains, then the crops will grow.

যদি বৰষুণ দিয়ে, তেন্তে শস্য ভাল হ'ব।

18. What are the main branches of philosophy? 4

দৰ্শনৰ প্ৰধান শাখাসমূহ কি কি ?

19. Mention *four* points of difference between Vedic and non-Vedic philosophy. 4

বৈদিক আৰু অ-বৈদিক দৰ্শনৰ মাজত থকা চাৰিটা বৈশাদৃশ্য উল্লেখ কৰা।

20. State *four* characteristics of rationalism. 4

বুদ্ধিবাদৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

21. State *four* characteristics of empiricism. 4

অভিজ্ঞতাবাদৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

22. Mention *four* points of difference between realism and idealism. 4

বাস্তৱবাদ আৰু ভাৱবাদৰ মাজত থকা চাৰিটা বৈশাদৃশ্য উল্লেখ কৰা।

23. Describe the scope of logic. 6

তৰ্ক বিজ্ঞানৰ পৰিসৰ বহলাই লিখা।

Or/অথবা

Explain the utility of the study of logic. 6

তৰ্কবিজ্ঞান অধ্যয়নৰ উপযোগিতা ব্যাখ্যা কৰা।

24. What is symbolic logic ? Briefly explain *four* characteristics of symbolic logic. 2+4=6

প্রতীকাত্মক তৰ্কবিজ্ঞান কি ? প্রতীকাত্মক তৰ্কবিজ্ঞানৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

Or/অথবা

What is truth table ? Construct truth table for *any two* basic truth functions.

সত্য-তালিকা কি ? যিকোনো দুটা মৌলিক সত্য-ফলনৰ কাৰণে সত্য তালিকা প্ৰস্তুত কৰা।

25. Describe briefly the relation between philosophy and metaphysics. 6

দৰ্শন আৰু অধিবিদ্যাৰ মাজত থকা সম্পৰ্কটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

Or/অথবা

Explain briefly the relation between philosophy and science. 6

দৰ্শন আৰু বিজ্ঞানৰ মাজত থকা সম্পৰ্কটো চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা।

26. What is realism? Briefly explain *four* characteristics of realism. 2+4=6

বাস্তৱবাদ কি ? বাস্তৱবাদৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

Or/অথবা

What is idealism? Briefly explain *four* characteristics of idealism. 2+4=6

ভাৱবাদ কি ? ভাৱবাদৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

— x —